

Standing Committee on Tests and Testing EFPA

Daniel Kožený*, Miloslav Šolc**

KMPG, Praha*, CAPA, Praha **

Stálý výbor pro testy a testování v psychologii je jedním z orgánů EFPA od jejího založení v roce 1981. Psychodiagnostické metody jsou jedním z významných nástrojů psychologa, a proto je jim věnována stálá pozornost. EFPA v této problematice úzce spolupracuje s Evropskou asociací psychologů práce a organizace – EAWOP.

Zástupcem za ČR v tomto výboru byl od ledna 2003 do března 2005 PhDr. Daniel Kožený. Během svého působení v tomto výboru se účastnil dvou významných projektů: „EFPA Research on Tests Using in Czech Republic“. Tento příspěvek prezentoval výsledky průzkumu v užívání psychologických testů v České republice. V druhém kontinuálním projektu „Koordinace a sjednocení pravidel pro vydávání a užívání testů v Evropě“ bylo řešeno nastavení standardů pro užívání psychologických testů v Evropě. Od června 2005 se stal v daném výboru zástupcem za ČR doc. PhDr. Tomáš Urbánek¹.

Ve dnech 7. - 8. května 2004 se konalo společné zasedání SC EFPA Test and Testing a TF EAWOP na téma „European Standard for Test User Qualification in the Field of Work and Organisational Assessment“ ve Španělsku. Zúčastnili se ho zástupci 12 států (Belgie, ČR - PhDr. Miloslav Šolc, Dánsko, Finsko, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Nizozemí (2x), Norsko (2x), Španělsko, Švédsko a UK (3x)). Omluveno bylo Německo, z větších států se nezúčastnili zástupci z Francie a Polska.

Celkový přístup k danému tématu vychází z postupů implementovaných v severských státech (Finsko, Švédsko, Norsko), nizozemských, španělských a německých standardů. Britská psychologická společnost ve spolupráci s SC EFPA a TF EAWOP pak zpracovala současně diskutované materiály pro výcvik a certifikační postupy.

Toto jednání tak navazovalo na pracovní schůzku, která se konala k danému tématu v Londýně 12.-14. prosince 2003. Ve Španělsku byly diskutovány materiály:

- Check list of competencies in occupational testing level A, level B (Britská psychologická společnost, Dave Bartram)
- Certification of test users and personal assessment consultants in Finland (Finská psychologická asociace, Henry Honkanen)
- ITC guidelines on test use for occupational standards in applied psychology model (International Test Commission, José Muñiz).

Výsledkem jednání jsou návrhy na zpracování evropských standardů pro získání kvalifikace v užívání testů formou výcviků a certifikace v oblasti hodnocení práce a organizace. Vychází se přitom z předpokladu, že uživatelé budou jak z řad psychologů (kde většinou je tato kvalifikace dána v rámci studijního magisterského programu v oboru psychologie), tak i z řad nepsychologů, kteří budou podrobeni speciálnímu výcviku a certifikacím. Výcviky k užívání testů, jejich interpretaci a sdělení výsledků se má týkat jak psychologických testů z oblasti „occupational psychology“, tak i diagnostických metod zjišťujících např. manažerské typy nebo jejich chování.

1 Kontakt: Psychologický ústav AVČR, Brno, email: tour@psu.cas.cz

Výcviky mají být ukončeny dvěma úrovněmi certifikací (level A, level B). Není vyloučena ani třetí rovina (level C) pro speciální testy, které vyžadují dlouhodobější výcviky.

Motivací pro tento postup je narůstající počet volně dosažitelných psychologických metod včetně internetového přístupu. Cílem je zajistit formou výcviků s certifikací kvalifikované užití testů a dalších metod nejprve v oblasti psychologie práce a organizace (šířeji „occupational psychology“) a následně i pro oblasti „educational psychology“ a „clinical psychology“. Rovněž se předpokládá, že specialisté s touto certifikací budou členy týmů např. assessment center a budou spolupracovat s psychology v příslušných profesních specializacích.

K tomu všemu nyní probíhají diskuse jak v rámci EFPA a EAWOP, ale i v národních profesních asociacích s univerzitami, s vydavateli testů i s organizacemi zajišťujícími příslušné výcviky a certifikace.

Pro Českou republiku z toho vyplývá:

- a) aktivně se zúčastnit i dalších společných jednání dané pracovní skupiny SC EFPA a TF EAWOP
- b) možnost zúčastnit se pilotního projektu a zapojení se v této oblasti do programu LEONARDO v období 2005-2007.

Další jednání EFPA – EAWOP Task Force on Test User Qualification se konalo v Praze ve dnech 20.- 21. listopadu 2004 a 12. března 2005 v Bruselu. Zasedání jsou zahajována krátkým přehledem stavu užívání testů a standardů v národních zemích, dále zprávami zástupců pracovních skupin. Na těchto schůzkách se jednalo především o vývoji prací na standardech ve Švédsku a Norsku a byly prezentovány výsledky vývoje německých standardů DIN 33430.

Dalším programem jednání bylo připomínkování návrhu materiálu „European Test User Standards“ (Evropské standardy užívání testů), připraveným EFPA a EAWOP. Zabýval se především těmito oblastmi:

- Odpovědnost za etické užívání testů
- Nejlepší praxe v užívání testů
  - Vhodné testy pro vhodné situace
  - Analýza a interpretace výsledků
  - Komunikace výsledků
  - Hodnocení testů
- Nejlepší praxe v administraci testů
  - Testové podmínky
  - Zadávání testů
  - Skórování testů.

Práce na materiálech probíhaly formou workshopů s prezentací a diskusí výsledků v celé skupině. Mezi dalšími opětně diskutovanými materiály byly:

- *„Příručka hodnocení kvalifikace pro práci s testy Level A a Level B v rámci profesního testování ve Spojeném Království“*
- *„Zpráva spojené EFPA-EAWOP evropské pracovní skupiny pro vývoj evropských standardů kvalifikace pro užívání testů v rámci psychologie práce a organizace“.*

Na valném shromáždění EFPA v Granadě dne 9. 7. 2005 přednesl vedoucí výboru Dave Bartram Zprávu o činnosti za uplynulé období. Zpráva byla přijata, valné shromáždění doporučilo připravené materiály dále projednávat na národní a evropské úrovni, především definovat a vyladit kritéria obsažená v EFPA Review Model. Stěžejním úkolem pro další období se jeví vypracování konkrétního plánu, jak zlepšit používání testovacích metod v evropských zemích.

Literatura:

ŠOLC, Miloslav. *Společné zasedání SC EFPA on Tests and Testing a TF EAWOP, 7. - 8. května 2004 ve Španělsku*. Čtvrtletní zpravodaj Českomoravské psychologické společnosti, č. 58, 2004, 11-12.

Zápisy z jednání SC EFPA on Tests and Testing, 2002-2005.

EFPA GA Granada, July 9 - 11, 2005 : Minutes. EFPA Head Office, 2005. Rukopis.

KOŽENÝ, Daniel; ŠOLC, Miloslav. Standing Committee on Tests and Testing EFPA.

In HELLER, Daniel; PROCHÁZKOVÁ, Jana; SOBOTKOVÁ, Irena (ed.). *Psychologické dny 2004 : Svět žen a svět mužů : polarita a vzájemné obohacování : sborník příspěvků z konference Psychologické dny, Olomouc 2004*. Olomouc : Universita Palackého v Olomouci, 2005. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica, Psychologica 35 - suppl. Plný text příspěvku o rozsahu 3 s. je dostupný na přiloženém CD-ROM. ISBN 80-244-1059-1.